

Tyresö kommun
Barn- och utbildningsförvaltningen
Frida Ryholt
Utredare
08-578 295 19
frida.ryholt@tyreso.se

TJÄNSTESKRIVELSE

2019-03-15

1 (2)

Diarienummer

2019/BUN 0180 10

Barn- och utbildningsnämnden

Information om behovsanalyser för verksamhetsutveckling inför kommunplan 2019- 2022, budget 2020

Barn- och utbildningsförvaltningens förslag till beslut till barn- och utbildningsnämnden

- Informationen noteras.

Barn- och utbildningsförvaltningen

Monika Larsson
Förvaltningschef

Marika Lyman
Stabschef

Beskrivning av ärendet

Inför 2017 prövades en ny metod för långsiktig behovsanalys i förvaltningarna. Behovsanalyserna har ett femårsperspektiv och beskriver hur verksamheterna behöver utvecklas för att möta framtidens behov. Analyserna var en del av underlaget för det strategiska arbetet med kommunplan 2015-2018 med budget

för 2018 samt för nämndernas planeringsarbete för 2018 och framöver. Behovsanalyserna är kopplade till kommunens omvärldsanalys, mål, vision samt verksamhetsutveckling.

Förvaltningarna har gjort en uppföljning av 2018 års behovsanalys, med en analys och prioritering av vilka förändringar som kommer att påverka verksamhetsområdena framöver.

Barn- och utbildningsförvaltningen överlämnar analysen till kommunstyrelseförvaltningen för vidare hantering inom ramen för kommunplan 2019-2022 och budget för 2020.

Behovsanalys

Barn- och utbildningsförvaltningen har tagit fram behovsanalys för verksamhetsutveckling inom nämndens verksamhetsområden.

De framtagna områdena för verksamhetsutveckling baseras på den nya strukturen för kommunplanen.

Utöver behoven för verksamhetsutveckling påverkas verksamhetsområden även av andra faktorer som förvaltningen har att förhålla sig till. Dessa förändringar och dess konsekvenser beskrivs under rubriken. *Kommande förändring som påverkar förutsättningar för verksamhetsområdet.*

Uppföljning av behovsanalysen 2018

Nedan följer uppföljning av de prioriterade områdena för behovsanalysen 2018.

- Genomförda **satsningar inom IT och IKT** (Informations- och kommunikationsteknik), genom bland annat rekrytering av IT-strateg. En kartläggning har gjorts med verksamhetsbesök, för att därefter skapa en gemensam grundnivå som alla kommunala för- och grundskolor ska erbjuda i Tyresö kommun gällande IT. En ny kommunikativ lärplattform, Vklass, infördes hösten 2018. En fördel är att både förskolan, grundskolan, gymnasiet och vuxenutbildningen nu har samma lärplattform, vilket ger en kontinuitet och tillgänglighet för medborgarna.

- I arbetet för att vara en **attraktiv arbetsgivare** har olika prioriterade kompetensutvecklingsinsatser skett inom båda verksamhetsområdena. Bland annat kompetensutveckling i form av kollegialt lärande. För personal inom fritidshemmen startade en fortbildning hösten 2017 med tre föreläsningsserier samt ett nätverk som syftar till att utveckla varandras enheter och utbyta kompetens. Bedömning för lärande är också en stor fortbildningsinsats som pågått. Aktivt arbete med sjukfrånvaron har skett i samarbete med HR och börjar ge resultat. Bemanningsenheten är igång i full skala och har framgångsrikt levererat vikarier till alla kommunala förskolor. En kvalitetshöjning har skett, vilket gynnar barnen på alla förskolor.
- För att öka **likvärdigheten i skolan** sker det bland annat en bred satsning på tillgänglighet i skolan, där alla skolors elevhälsoteam utbildats för att ge elever med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF) så goda förutsättningar som möjligt. Denna NPF-säkring kommer även omfatta förskolorna på sikt. En gemensam likabehandlingsplan med en gemensam struktur för alla skolor gällande plan mot kränkande behandling har tagits fram. Ett stort gemensamt projekt gällande skolfrånvaro pågår.
- Det pågår ett systematiskt kvalitetsarbete och utveckling av styrprocessen för att säkerställa **effektiva verksamheter**. Utveckling av resultatdialogerna i skolan sker och är en stor del i detta. Den nya lärpattformen Vklass synkas i relevanta delar mot beslutsstödsystemet BeStyr för att samla så mycket information som möjligt på ett ställe och genom det minska dubbelarbete. Bemanningsenheten som startades upp 2018 har varit igång fullt ut och har framgångsrikt levererat vikarier till alla förskolor. En kvalitetshöjning har skett, vilket gynnar alla barn och pedagoger.

Kommande förändringar som påverkar förutsättningarna för verksamhetsområdena

Kompetensförsörjningen är ett kritiskt område för verksamhetsområdet. Förvaltningen har fått i uppdrag att ta fram en kompetensförsörjningsplan för

förskola och grundskola. Utbyggnad av förskoleverksamhet och grundskola måste fortgå då det prognostiseras ett ökat antal barn/elever i kommunen. I grundskolan påverkar lokalernas utformning den totala kostnaden per elev då delningstalen är ineffektiva.

I augusti fattades beslut om en förtydligad läroplan för förskolan. Arbeta för att implementera den behöver göras.

Förändringar i regelverk i grundskolan

För läsåret 2018/2019 har förändringar skett i de regelverk som styr skolan.

Verksamheten har under året anpassats för att möta dessa förändringar.

- Förskoleklass är obligatoriskt från läsåret 2018/2019.
- Nationella proven har blivit mer styrande vid betygsättning och digitaliseras från årskurs 9.
- Riktlinjerna för politisk information i skolundervisning har tydliggjorts.
- Stadieindeldad timplan för grundskolan, vilket bland annat innebär att moderna språk är obligatoriskt och betyg sätts från årskurs 6.
- Stadieindeldad timplan för grundsärskolan.
- Utökad undervisningstid i moderna språk och matematik.
- Prao är obligatoriskt och ska omfatta minst tio dagar från och med årskurs 8 i grundskolan respektive årskurs 9 i specialskolan.
- Programmering har blivit obligatorisk i undervisningen.
- Den 1 juli 2019 börjar nya bestämmelser i skollagen (2010:800) gälla om en garanti för tidiga insatser.

Behovsområden 2019-2025

Då kommunplanens struktur är ny har barn- och utbildningsförvaltningen anpassat behovsanalysen efter den nya strukturen. Behovsområdena har kategoriserats under fokusområden respektive grundförutsättningar. Utifrån behovsområdena kommer strategiska vägval och åtgärder att tas fram under året. Som bakgrund till behovsanalysen är det relevant att återupprepa den definition på infrastruktur som definierats i nämndplan 2019 för barn- och utbildningsnämndens verksamhetsområden;

Infrastruktur i barn- och utbildningsnämndens verksamhetsområden innebär strukturer och organisation av utbildning, dvs. förskola, pedagogisk omsorg, skola, fritidshem och särskola.

(Infra)strukturen för utbildning är exempelvis systematisk kvalitetsarbete, arbete med likabehandling/värdegrund, digitalisering, miljöer (ute och inne), kommunikation, elevhälsa.

Det mest kritiska området som inte kan nås inom befintlig ram är digitaliseringsbehovet enligt den nationella IT-strategin. Här krävs tillskott av ekonomiska resurser, för att kunna nå en fungerande digital infrastruktur. Särskilt att poängtera är också området lokalförsörjning, detta är ett stort och utmanade område för båda verksamhetsområdena. Förvaltningen tar årligen fram en lokalförsörjningsplan som bör läsas jämsides med behovsanalysen.

Kompetensutveckling/vidareutbildning för bristyrket exempelvis gällande fritidspedagoger behöver drivas av förvaltningen för att kunna hålla kvaliteten i utbildningen. Denna satsning kan komma att innebära kostnader som inte täcks inom befintlig ram.

Nedan följer områden där förvaltningen ser behov att arbeta med, i en femårig behovsanalys. Utveckling av arbetet kommer att göras under året.

Fokusområde: Trygghet

- **Kränkningar eller diskriminering** - Alla barn och elever har rätt att lära och utvecklas i en trygg miljö och att bemötas med respekt. Därför är det viktigt att arbeta förebyggande mot kränkande behandling. Ett aktivt och systematiskt arbete bedrivs men behöver fortsätta att utvecklas, följas upp och utvärderas.
- **Tillgänglighet** - Barn- utbildningsnämndens verksamheter ska ha en hög servicenivå, flexibilitet och samarbetsvilja. Lokaler ska vara anpassade och information finnas lättillgänglig.
- **Brottsförebyggande** - Skolan har en viktig och självklar plats i det brottsförebyggande arbetet. I skolan finns möjligheter att förebygga såväl destruktiva handlingar som framtida brottslighet. Långsiktig plan för tidiga insatser behövs, tätare samarbete med olika myndigheter, näringsliv och andra organisationer. Genom att pröva olika trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetsformer, samla

kunskap, kartlägga och strategiskt planera finns möjlighet att motverka brottslighet.

Fokusområde: Delaktighet

- **Samverkan** - I kommunens förbättringsarbete behöver invånarna göras delaktiga, samverkan behöver öka med såväl medborgare i kommun som mellan förvaltningar, näringsliv och andra samverkansaktörer.

Fokusområde: I balans för hållbarhet och hälsa

- **Förebygga ohälsa** För att på ett effektivt sätt förebygga ohälsa ser barn- och utbildningsförvaltningen att en resursskola med behandling behövs i kommunen. Andra fortsatta insatser som behövs är bland annat NPF-säkring, tidiga insatser, hälsosamtal, lärstudios med mera.
- **Miljö** - En kompetenshöjning kring miljöarbetet behöver göras och medel behöver avsättas för systematiskt underhåll i både inne- och utemiljön. Moderna låsanordningar och genomtänkta placeringar av lokaler för att minska segregation krävs.
- **Kost och måltid** - Skolmåltiden är en del av utbildningen. Måltiden har betydelse för hälsan, men är också en förutsättning för trivsel och lärande. Kosten behöver vara både näringsriktig och tilltalande. Mat och måltider kräver kunskap, organisation och engagemang.

Grundförutsättning: Attraktiv arbetsgivare

- **Kompetensförsörjning** – Kommunen behöver rekrytera fler medarbetare med relevant kompetens. Det är också viktigt att behålla kompetenta medarbetare. Kompetensutveckling/vidareutbildning för bristyrket exempelvis gällande fritidspedagoger, behöver drivas av förvaltningen för att kunna hålla kvalitet i utbildningen. Denna satsning kan komma att innebära kostnader som inte täcks inom befintlig ram.
 - **Hållbart ledarskap och medarbetarskap** – Medarbetarna behöver vara delaktiga och engagerade i förbättringsarbetet. Det är viktigt att tillvarata medarbetarnas fulla potential. Kommunens ledarskapsfilosofi och medarbetarfilosofi behöver implementeras fullt ut och följas upp.
- Moderna arbetssätt** – Kommunen behöver ha en attraktiv kultur som främjar flexibla arbetsplatser med fler automatiserade processer t.ex.

robotisering och e-signering. Det behöver finnas en tydlighet kring systematiskt kvalitetsarbete på alla nivåer inom organisationen.

Grundförutsättning: Hållbar ekonomi

- **Lokalförsörjning** - Nuläge är att lokalernas utformning leder till ineffektiva utnyttjande. Klassrummen är i vissa fall dimensionerade för ett elevantal som inte är tillräckligt högt för att elevpengen ska ge en bärkraftig ekonomi. För en hållbar lokalförsörjning krävs genomlysning av hyreskostnader, bolagsformer och resursfördelning. Förvaltningen tar årligen fram en lokalförsörjningsplan som ska läsas jämsides med behovsanalysen.
- **Löneutveckling**- Analys av lönestruktur och löneutveckling är prioriterat. Tyresö ska ligga i nivå med löneutvecklingen jämfört med övriga kommuner i Stockholmsregionen och arbeta för att motverka omotiverade löneskillnader.
- **Rättssäker och effektiv organisation** – Arbete behöver göras för att säkerställa processer för en rättssäker och effektiv organisation. Alla medarbetare behöver känna till de krav och förväntningar som innefattar tjänstemannarollen.

Grundförutsättning: Hållbar kvalitetsutveckling

- **Digitalisering** är ett område där förvaltningen behöver kompetensutveckla, utveckla IT-stödet och integrera digitalisering som arbetssätt i förskola och skola. Detta för att kunna nå en fungerande digital infrastruktur. Den nationella IT-strategin kräver att digitaliseringens utvecklas och säkerställs. Detta rymms inte inom befintlig ram. Konsekvensen utan tilldelade medel är att kommunen inte når upp till lagkravet.
- **Innovativa processer** är ett önskat läge i lärmiljö och likvärdig utbildning. Detta kan nås genom att använda tjänstedesign som arbetssätt. Tjänstedesign handlar om att kunna utforma tjänster som är målgruppsanpassade genom delaktighet. Förvaltningen behöver skapa en tydlig struktur och samsyn i processen och det ska finnas forum för

processutveckling. I processutveckling ligger innovativt tänkande där flera aspekter tas in och kan utvecklas.

- **Lärandemiljö-** Det som sker i förskolan och i klassrummet är avgörande för kvaliteten i utbildningen. Arbete måste ske med hela lärmiljön för att skolor ska bli inkluderande. En inventering av nuvarande lärmiljö genom att titta på infrastruktur på förskolor och skolor (schema, lokaler, klassrum, avdelningar) behöver göras. Därefter utvecklas en strategisk plan inklusive uppföljning.
- **Likvärdig utbildning** – Barnets rättigheter (barnkonventionen) behöver implementeras i organisationen. Konventionen blir lag 2020. Skolan ska vara likvärdig och alla elever har rätt till en utbildning av hög kvalitet, enligt skollagen. Skolan ska dessutom arbeta för att kompensera för elevers olika bakgrund och förutsättningar. Genom kollegialt lärande och forum för olika ämnesområden kan arbetet för en mer likvärdig utbildning fortlöpa.
- **Integration-** Enligt FN:s globala mål 10.2 ska kommunen 2030 möjliggöra och verka för att alla människor, oavsett ålder, kön, funktionsnedsättning, ras, etnicitet, ursprung, religion eller ekonomisk eller annan ställning, blir inkluderade i det sociala, ekonomiska och politiska livet. För att minska ojämlikheten och skapa en inkluderande och likvärdig utbildning behöver kommunen arbeta med att möta integrationens utmaningar. De åtgärder som finns i kommunens integrationsstrategi ska följas upp och utvecklas.